

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.I.547/2007/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2007. november 13. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

ítéletet:

A gazdálkodó szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozója által elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmény miatt I.rendű vádlott és társai ellen indított büntető ügyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2007. évi augusztus hó 30. napján kihirdetett 9.B.897/2006/5. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

I.r. vádlott esetében a bűnsegédként folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatti felmentő rendelkezést mellőzi, s e cselekmény miatti eljárást megszünteti. E vádlott vesztegetési cselekményét gazdálkodó szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozója által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntettének jelöli meg.

A jelentős kárt okozó folytatólagosan elkövetett csalás büntettét e vádlott bűnsegédként valóította meg.

A vagyonekobzás mellékbüntetést 100.000 (Egyszázezer) Ft-ra mérsékli.

A börtönbüntetés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 3 (három) évre enyhíti.

II.r., valamint III.r. vádlottak esetében a bűnsegédként folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségével kapcsolatos felmentő rendelkezést mellőzi és az említett vádponttal kapcsolatosan az eljárást megszünteti.

E vádlottak vonatkozásában ugyancsak megszünteti a társtettesként önálló intézkedésre jogosult személy megvesztegetésének vétsége miatti eljárást is.

II.r., valamint III.r. vádlottak esetében a halmazati büntetésre utalást mellőzi.

IV.r., valamint V.r. vádlottak vonatkozásában a folytatólagosan, társtettesként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségével kapcsolatos felmentő rendelkezést mellőzi, s e cselekmény miatt az eljárást megszünteti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 31.440 (Harmincegyezer-négyszáznegyven) Ft bűnügyi költségből III. vádlottat 10.080 (Tízezer-nyolcvan) Ft, IV.r. vádlottat 10.080 (Tízezer-nyolcvan) Ft és V.r. vádlottat 11.280 (Tizenegyezer-kettőszáznolcvan) Ft terheli.

Az ítélet ellen III.r. vádlott a határozat kézbesítésétől számított 8 (nyolc) napon belül fellebbezéssel élhet.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokon eljáró bíróság I.r., II.r. és III.r. vádlottakat az ellenük bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt emelt vád alól felmentette. IV.r. és V.r. vádlottakat az ellenük magánokirat-hamisítás miatt emelt vád alól ugyancsak felmentette.

I.r. vádlott bűnösségét gazdálkodó szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozója által elkövetett vesztegetés büntetében és jelentős kárt okozó, folytatólagosan elkövetett csalás büntetében állapította meg, és ezért őt halmazati büntetésül 2 évi börtönre és 160.000 Ft vagyonekobzásra ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette.

II.r. és III.r. vádlottakat társtettesként önálló intézkedésre jogosult személy megvesztegetésének büntette és bűnsegédként elkövetett jelentős kárt okozó folytatólagosan elkövetett csalás büntette miatt halmazati büntetésül 1-1 évi végrehajtásában 2-2 évi próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte.

IV.r. és V.r. vádlottak bűnösségét jelentős kárt okozó folytatólagosan elkövetett csalás büntetében állapította meg, melyet, mint társtettesek követtek el. Őket 7-7 hónapi börtönre ítélte, melynek végrehajtását 2-2 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

Az ügyész részben a vádlottak javára jelentett be fellebbezést a következők szerint. Valamennyi vádlott esetében a magánokirat-hamisítás vétsége bűncselekmény tekintetében a felmentő rendelkezés helyett az eljárás megszüntetése céljából, II. és III.r. vádlottakkal szemben az önálló intézkedésre jogosult személy megvesztegetésében való bűnösség megállapítása helyett szintén az eljárás megszüntetése céljából.

Ugyanakkor IV.r. és V.r. vádlottak esetében a kiszabott börtönbüntetés tartamának súlyosításáért is jogorvoslattel élt.

I.r. vádlott és az elsőfokú eljárásban meghatalmazott védője elsőként felmentésért, másodsorban enyhítésért fellebbeztek. Vádlott társai és védőik az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vették.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.365/2007/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással tartotta fenn, az elsőfokú ítélet valamennyi vádlottat és valamennyi rendelkezést érintő hatályon kívül helyezését indítványozta azzal, hogy az ítéletben szereplő felmentő rendelkezés helyett megszüntető rendelkezések hozatala szükséges, és ugyanilyen döntés indokolt II. és III.r. vádlottak terhére rótt önálló intézkedésre jogosult személy megvesztegetésének büntette vonatkozásában történt elítélés helyett is. Álláspontja szerint az elsőfokú ítéletben szereplő jogi minősítés, illetve az elbíráláskor hatályos törvény alkalmazása törvénysértő, tekintettel arra, hogy az elkövetéskor hatályos törvény rendelkezései enyhébb elbírálásra adnak lehetőséget, továbbá a vádlottak terhére rótt egyes bűncselekmények büntethetőségének elévülését ugyancsak figyelmen kívül hagyta, illetve ennek észlelése esetén az eljárás megszüntetése helyett felmentő rendelkezést alkalmazott.

Részletesen kifejtette azon álláspontját, mely szerint az elsőfokú bíróság eljárása során a védelem biztosításával kapcsolatos eljárási szabályokat lényegesen megsértette. A védelmi jogok formális gyakorlása, valamint helyettesítési megbízás nélküli ügyintézés figyelhető meg, amely I, III-IV.r. vádlottak eljárási jogainak gyakorlását olyan mértékben befolyásolta, amely lényeges kihatással volt az eljárás folytatására, illetve a bűnösség megállapítására, ezért az ítélet hatályon kívül helyezése indokolt.

A minden irányú fellebbezések folytán az ítélet tábla a megyei bíróság ítéletét a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülvizsgálatának körébe vonta a meghozatalát megelőző eljárással együtt.

A Be. 361.§-a szerinti nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője az írásbeli indítványában foglaltakat fenntartotta.

I.r. vádlott és a másodfokú eljárásban meghatalmazott védője az ügyészi indítványt nem ellenezte, másodsorban a felmentésre irányuló jogorvoslatot fenntartották, harmadlagosan a büntetés lényeges enyhítését és a vádlott előzetes mentesítésben részesítését kérték.

II.r. vádlott meghatalmazott védője a vesztegetési és magánokirat-hamisítás vétsége vonatkozásában az eljárást megszüntető rendelkezés alkalmazását kérte, másodlagosan a hatályon kívül helyezésre irányuló ügyészi indítványt nem ellenezte.

I-II-IV-V.r. vádlottak védői nem értettek egyet a fellebbviteli főügyészség aggályaival a védelem ellátása körében, ellenezték az ítélet hatályon kívül helyezését, IV-V.r. vádlottak védői ezen túlmenően az ügyész súlyosításra irányuló jogorvoslatának elutasítását, e vádlottak esetében az ítélet helybenhagyását kérték.

Az ítélet tábla a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság részéről olyan eljárási szabálysértés nem történt, amely az ügy érdemi elintézését lényegesen befolyásolta volna.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az érintett vádlottak védekezéshez való joga tartalmi szempontból nem sérült. Esetükben a kirendelt védő illetve helyettese azon cselekményeknél, ahol jelenléte kötelező volt érdemben is képviseltette magát. Az iratok tartalmából olyan következtetés nem vonható le, hogy a helyettesként eljáró kirendelt védők megfelelő felkészültséggel, iratismerettel nem rendelkeztek. E védők érdemi

tevékenységét - mint ahogyan a helyettesítés tényét sem - a vádlottak nem kifogásolták. Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 33.§ (1) bekezdése szerint a kirendelt ügyvéd helyettesítéséről úgy köteles gondoskodni, hogy az az eljárást ne akadályozza és ne sértse a terhelt illetve a képviselt személy érdekeit. A Be. 48.§ (7) bekezdése alapján ha a védő a kirendelést követően helyettest vesz igénybe, a helyettesként eljáró személyről haladéktalanul tájékoztatja a terheltet illetőleg azt a bíróságot, ügyészt, vagy nyomozó hatóságot, amely előtt az eljárás folyik. Ez kétségtelenül nem történt meg, azonban az ítéletábra álláspontja szerint relatív eljárási szabálysértést eredményezett.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, az általa megállapított tényállás megalapozott, csupán annyiban egészítendő ki, hogy IV.r. és V.r. részére 2001. december 18-án és 2002. február 20. napján került kifizetésre az 1.140.000 - 1.400.000 Ft lakásépítési támogatás, valamint a 150.000 - 150.000 Ft adóvisszatérítés. Az így pontosított tényállást a másodfokú eljárásban az ítéletábra irányadónak tekintette, a fellebbviteli főügyészség hatályon kívül helyezésre irányuló indítványát az ítéletábra nem találta alaposnak, de nem foghatott helyt az I.r. vádlott felmentésére irányuló védelmi indítvány sem. Az elsőfokú bíróság mérlegeléssel megállapított tényállását támadja, amely a tényállás megalapozottsága okán a másodfokú eljárásban a Be. 351.§ (1) bekezdésére figyelemmel eredménnyel nem támadható.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor e vádlott munkaköri tevékenységét önálló intézkedésre jogosultként állapította meg. Ennek megfelelő indokát adta, amelyet az ítéletábra is osztott.

Törvényes a vádlottak bűnössé nyilvánítása a jelentős kárt okozó folytatatosan elkövetett csalás büntetében, amelyet II-III.r. vádlottak bűnsegédként, IV-V.r. vádlottak társtettesként követtek el. I.r. vádlott e cselekményt bűnsegédként követte el, mint arra az ítélet indokolása is helyesen utal (10. oldal utolsó bekezdés utolsó mondata), azonban ennek rögzítése a rendelkező részben elmaradt, melyet az ítéletábra pótol.

Osztotta az ítéletábra a fellebbviteli főügyészség álláspontját, mely szerint törvénysértő az elsőfokú bíróság ítélete részben a vesztegetési cselekmények jogi minősítését illetően, részben egyes cselekmények büntethetőségének elévülése figyelmen kívül hagyása miatt.

A Btk. 2.§-a szerint a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni, egyébként az új büntető törvénynek nincs visszaható ereje.

Az elkövetés idején I.r. vádlott vesztegetési cselekménye a Btk. 252.§ (1)(2) bekezdése szerint 1-5 évig terjedő szabadságvesztéssel volt büntethető.

A passzív vesztegetést elkövető II. és III.r. vádlottak Btk. 254.§ (1)(2) bekezdésében szabályozott tevékenysége vétségnek minősült és 2 évig terjedő szabadságvesztéssel volt büntethető.

A 2001. évi CXXI. törvény fenti tényállásokat illetve a büntetési tételeket 2002. április 1. napjától módosította oly módon, hogy I.r. vádlott cselekményére kiszabható büntetési tétel 2-8 évre változott, míg II-III.r. vádlottak cselekménye büntett és 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

Fentiekből kitűnően az elkövetéskori törvény alkalmazandó. A vesztegetési bűncselekmény pontos megnevezése I.r. Vádlott esetében helyesen: gazdálkodó szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozója által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntette, míg II-III.r. vádlottak által elkövetett passzív vesztegetési cselekmény a Btk. 33.§ (1) bekezdés b/ pontjára tekintettel elévült.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az érintett vádlottakkal szemben a Btk. 32.§ b/ pontjára figyelemmel - elévülés okából - felmentő rendelkezést hozott (tévesen került rögzítésre az ítélet 11. oldal 4. bekezdés utolsó mondatában a jogszabályhely is, mivel az felmentő rendelkezés esetén a Be. 331.§ (1) (4) bekezdés lehetett volna).

A Be. 32.§-ában felsorolt büntethetőséget megszüntető okok - amelyek lényegét tekintve a ténylegesen megvalósított bűncselekmény elkövetése után keletkeznek és akadályát képezik az elkövető büntetőjogi felelősségre vonásának.

Jelen esetben ezen büntethetőséget megszüntető ok a Btk. 33.§ (1) bekezdés b/ pontjára figyelemmel a Btk. 32.§ b/ pontban felsorolt elévülés, mely bekövetkezte esetén nem felmentésnek, hanem a Be. 332.§ (1) bekezdés a/ pontjának II. tétele alapján az eljárás megszüntetésének van helye.

A büntetés kiszabása körében irányadó bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság feltárta és túlnyomórészt helyesen értékelte.

I.r. vádlott esetében az enyhítésre irányuló jogorvoslatot az ítélet tábla részben alaposnak találta. A tekintélyes időmúlásra figyelemmel elegendőnek tartotta a börtönbüntetés felfüggesztésének időtartamát 3 évben meghatározni.

Nem találta megalapozottnak a vagyonekobzás mellékbüntetés mértékének meghatározását.

Az elsőfokú bíróság ítéletének 10. oldal 4. bekezdésében rögzíti: „II.r. és III.r. vádlottak pedig két alkalommal azért adták át I.r. részére pontosan meg nem határozható, de legkevesebb összesen 100.000 Ft-ot, hogy mint önálló intézkedésre jogosult személy kötelességét megszegje és az építkezés során a tényleges készülségi foknál magasabb készülségi fokot igazoljon”.

Fentiek alapján az ítélet tábla úgy ítélte meg, hogy kétséget kizáró módon 100.000 Ft volt az a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyon, amelyet I.r. vádlott a bűncselekmény elkövetése során szerzett.

A vagyonelkobzás az ítélet rendelkező részéből kitűnően mellékbüntetésként került kiszabásra az elkövetéskori jogszabályok alkalmazásával és a Btk. 62.§ (1) bekezdése szerint. Az elsőfokú bíróság által jelzett, a Btk. 77/B.§ 2002. április 1. napjától lépett hatályba, mint intézkedés.

Nem találta érdemesnek az ítéltábla e vádlottat az előzetes mentesítésre.

A Btk. 104.§-a szerint a bíróság előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggeszti és az elítélt a mentesítésre érdemes.

Az előzetes mentesítés alanyi feltétele az elítélt érdemessége. Az érdemesség vizsgálata körében az ítéltábla arra az álláspontra jutott, hogy a vádlott eddigi kifogástalan életvitele alapján a mentesítésre érdemesnek mutatkozott volna, azonban az érdemesség vizsgálatánál nem hagyható figyelmen kívül az elkövetett bűncselekmény jellege. A vádlott terhére korrupciós bűncselekmény elkövetése nyert megállapítást, amelyet, mint önálló intézkedésre jogosult kötelességének megszegésével követett el.

Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy az elkövetési időszakban különösen elszaporodottak voltak a szociálpolitikai támogatást igénybe vett lakásépítésekkel kapcsolatos visszaélések, ami a vádlott cselekményének társadalomra veszélyességét növeli, ezért az ítéltábla az előzetes mentesítésre irányuló védői indítványt nem találta alaposnak (BH. 1985/224. számú jogeset).

II-III.r. vádlottak büntetése, annak neme, mértéke, a szabadságvesztés felfüggesztésének tartama törvényes.

Ők voltak a cselekmények elkövetésének ötletadói, szervezői, büntetésük enyhítése akkor sem indokolt, hogy vesztegetési cselekményük elévülése miatt büntetőjogilag felelősségre nem vonhatók.

Az ő esetükben az ítéltábla a halmazati büntetésre utalást mellőzte.

Nem találta alaposnak IV-V.r. vádlottakkal szemben az ügyész súlyosításra irányuló indítványát.

E vádlottak összességében áldozatai is voltak az általuk elkövetett bűncselekményeknek, figyelemmel az őket ért további jogkövetkezményekre (vagyonai következmények) is tekintettel a büntetés súlyosítására okot az ítéltábla nem látott.

Mindezek alapján az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a Be. 372.§-a alapján a jelzett körben megváltoztatta, míg helyes rendelkezéseit a Be. 371.§ (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

III-IV-V.r. vádlottakat a Be. 381.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

III.r. vádlott a nyilvános ülésen szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, jogorvoslati jogosultsága a Be. 386.§ b/ pontján alapul.

Debrecen, 2007. november 13.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja, előadó, Dr. Simonné dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja.

Záradék: A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 9.B.897/2006/5. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással I-II., IV-V.r. vádlottakkal szemben 2007. november 13. napján jogerős és a szabadságvesztés büntetések kivételével végrehajtható.

Debrecen, 2007. november 13.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke

Záradék II: A Debreceni Ítéltábla Bf.I.547/2007/4. számú ítélete III.r. vádlott esetében 2007. december 18. napján jogerős.

Debrecen, 2008. január 9.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke